

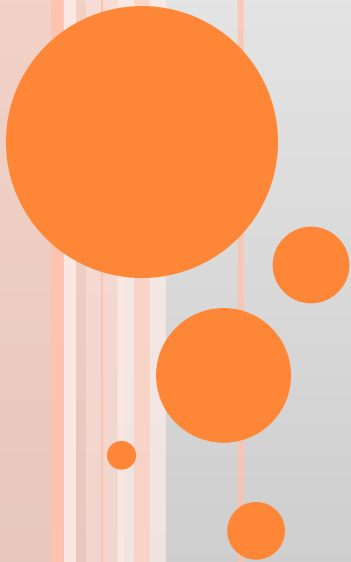
A historical painting depicting a large crowd of people in a city square, celebrating a significant event. In the center, a woman in a white dress and crown stands on a raised platform, holding a large Polish flag. The crowd is diverse, with people in various historical costumes, some holding flags and banners. The background shows tall, multi-story buildings with windows. The overall scene is vibrant and celebratory.

NARODOWE
ŚWIĘTO
KONSTYTUCJI
3 MAJA

Uchwalona 3 maja 1791 r. Ustawa Rządowa była ukoronowaniem panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Jej korzenie są jednak znacznie głębsze.

„Ojczyzna” – Kinga Zychalska

<https://www.youtube.com/watch?v=i3FbIIHMS-s>

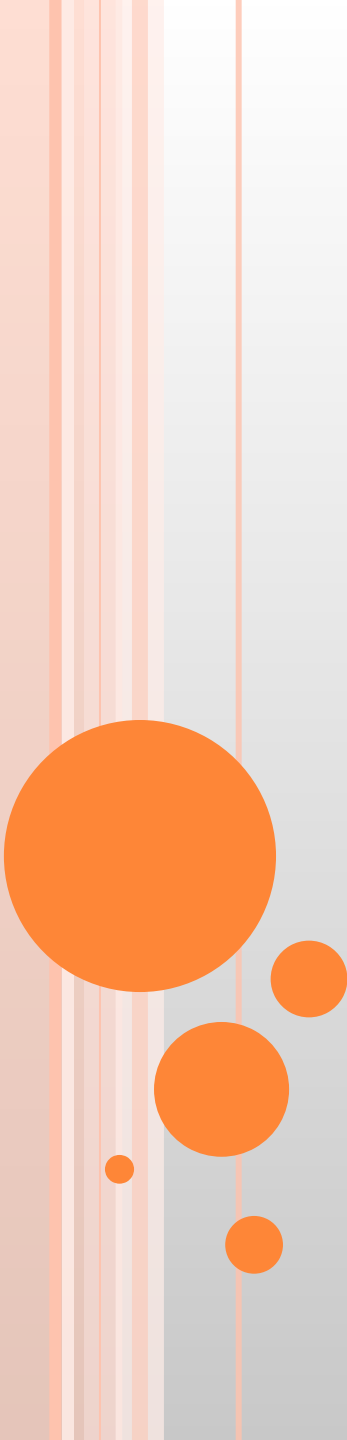

Po śmierci króla Jana 3 Sobieskiego o tron Polski zabiegali władcy obcych państw. Przekupywali oni niektórych magnatów polskich i starali się przeciągnąć ich na swoją stronę. Powstały różne zwalczające się obozy i stronnictwa. Powodowało to zamieszanie w kraju, pogłębiało anarchię i coraz bardziej osłabiała Polskę. Z osłabienia Rzeczypospolitej korzystali władcy sąsiednich mocarstw - Prus, Rosji i Austrii. Doprowadzili oni do I rozbioru Polski w 1772 r.

W drugiej połowie VIII wieku, znaleźli się tacy ludzie, jak Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic, Ignacy Potocki, Stanisław Małachowski i inni, którzy dostrzegli zło w kraju i grożące niebezpieczeństwo całkowitej utraty niepodległości.

„Polonez 3 Maja” – Ola Krawiec

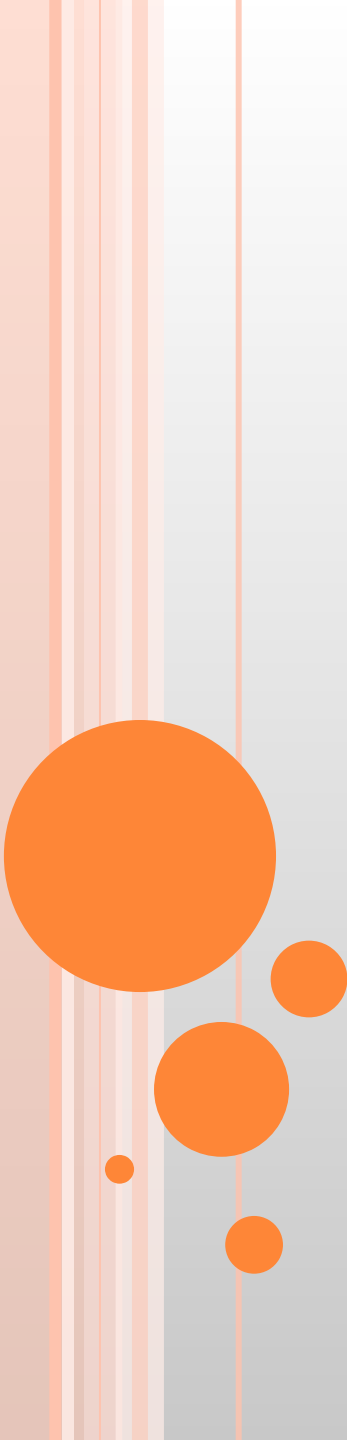
<https://youtu.be/jEsQJtANvoc>

Głosili oni potrzebę zaprowadzenia takich zmian, które „wzmocniłyby siłę państwa”, np. zwiększenia armii, poprawienie sytuacji chłopów, podniesienie poziomu oświaty, ukrócenie samowoli magnatów. Najważniejszymi sprawami związanymi z reformą zajął się sejm zwany Czteroletnim lub Wielkim. Jego dziełem było uchwalenie 3 Maja 1791 roku konstytucji, która przeszła do historii pod nazwą Konstytucji 3 Maja. Była to pierwsza w Europie, druga w świecie po Stanach Zjednoczonych, postępowa jak na owe czasy, ustawa.

„Trzeci Maj „ – Natalia Najman

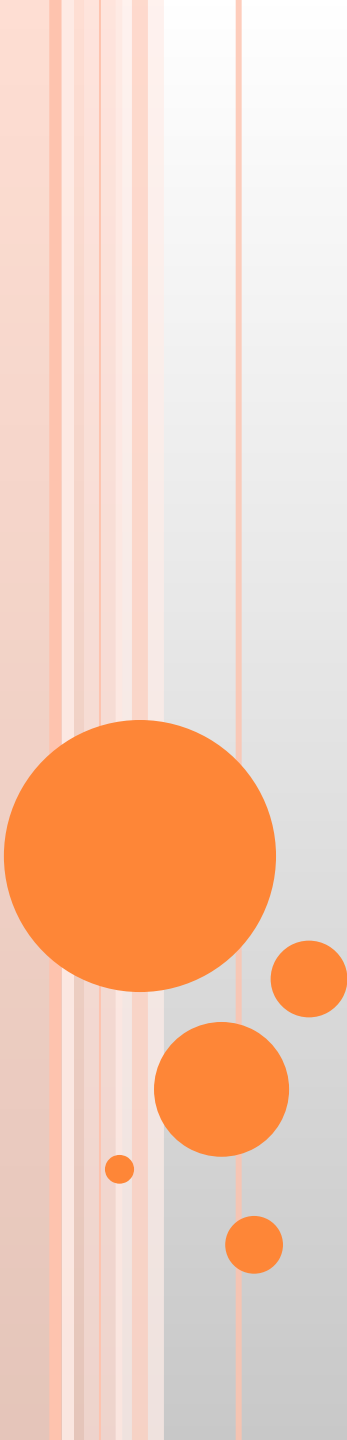
<https://www.youtube.com/watch?v=c52djm0qxIM>

Konstytucja budziła nadzieję na wyprowadzenie Polski z niewoli i uratowanie jej zagrożonej niepodległości. Przetrwała w tradycji jako ukoronowanie starań patriotów polskich o uratowanie Ojczyzny. Konstytucja zmieniła ustrój państwa na monarchię konstytucyjną, ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi (gołocie), wprowadziła polityczne zrównanie mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa, w ten sposób łagodząc najgorsze nadużycia pańszczyzny. Konstytucja formalnie zniosła praktycznie nieużywane od 27 lat liberum veto. W tym samym czasie przetłumaczono Konstytucję na język litewski.

„Mazurek 3 Maja „ – Oliwia Kaczmarczyk

<https://www.youtube.com/watch?v=eXtRFahK9sI>

Przyjęcie monarchicznej Konstytucji 3 maja spowodowało opozycję republikanów oraz spowodowało wrogość Rosji, która od 1768 roku była protektorem Rzeczypospolitej i gwarantem nienaruszalności jej ustroju. W wojnie w obronie konstytucji, Rzeczpospolita została pokonana przez wojska rosyjskie Katarzyny II, wspierające konfederację targowicką– spisek polskich magnatów przeciwnych zmianie ustroju Rzeczypospolitej. Po utracie niepodległości w 1795 roku, przez 123 lata rozbiorów, przypominała o walce o niepodległość. Zdaniem dwóch współautorów, Ignacego Potockiego i Hugona Kołłątaja, była „ostatnią wolą i testamentem gasnącej Ojczyzny”.

Konstytucja 3 Maja obowiązywała tylko 14 miesięcy. Nastąpił bowiem 2, a potem 3 rozbiór Polski, który zlikwidował niepodległe państwo polskie na 123 lata. W 1795 roku Polska przestała więc figurować na mapach Europy. Jej ziemie podzieliły między siebie 3 państwa zaborcze, włączając je w obręb swoich terytoriów.

„Orzeł Biały” – Gabrysia Wąsowicz

<https://www.youtube.com/watch?v=LrGbxycpeaI>